

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

протокол вченої ради

ПНПУ імені В. Г. Короленка

№ _____ від « ____ » _____ 2020 р.

вводиться в дію з « ____ » _____ 2020 р.

наказ № _____ від « ____ » _____ 2020 р.

Ректор _____ М. І. Степаненко

**СЕРТИФІКАТНА ОСВІТНЯ
ПРОГРАМА**

« МУЗЕЙНА СПРАВА »

Полтава, 2020

ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА
КАФЕДРА ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

СЕРТИФІКАТНА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

«МУЗЕЙНА СПРАВА»

• *Вивчи та
отримай
сертифікат!*

Пориньте у світ музеїв!
*Опануйте додатковими фаховими
компетентностями музейника та
допоможіть іншим пізнати красу
минувшини!*

БАНЕР

СЕРТИФІКАТНА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

« МУЗЕЙНА СПРАВА »

Кафедра Історії України

Профіль СОП:

Рівень вищої освіти Перший

Мета: опанування програмних компетентностей, які надає вивчення компонентів сертифікатної освітньої програми для роботи в музейних закладах, здійснення дослідницької діяльності

Передумови вивчення: зміст навчальних дисциплін загальної і професійної підготовки у ході першого року навчання студентів бакалаврського рівня гуманітарних та педагогічних спеціальностей.

Мова викладання: Українська

Програмні компетентності:

1. Готовність до пізнання нового і неперевного навчання, опанування нових знань і способів мислення.
2. Здатність опанувати та реалізувати систематизацію і музеєфікацію історико-археологічних пам'яток та артефактів, архівних документів.
3. Готовність реалізувати теоретичні знання і практичні навички роботи з виявлення, опрацювання та охорони матеріальної і нематеріальної культурної спадщини.
4. Знання правил музейної, археографічної, архівної роботи, принципів експонування артефактів і підготовки тематико-експозиційних планів і виставок.
5. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо в умовах зростання актуальності гуманітарної складової суспільноо життя України.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Відтворювати найважливіші факти, події та процеси історичного минулого українського народу

ПРН 2. Застосовувати сучасні підходи, принципи та методології історичних та археологічних досліджень, методи професійного інструментарію пошуку, обробки та музеєфікації історико-археологічних пам'яток у ході навчання.

ПРН 3. Досліджувати життя та діяльність діячів у контексті їхньої історичної доби.

ПРН 4. Аргументувати важливість соціальних функцій музейних установ, історика-музейника у формуванні національної ідентичності і пам'яті народу.

ПРН 5. Поширювати кращий досвід професійної діяльності, демонструвати гідну соціальну поведінку.

Загальний обсяг СОП 54 кредити ЄКТС (1620 год.)

Вимоги до випуску: успішне опанування усіх освітніх компонентів програми. По закінченню СОП студент отримує відповідний сертифікат.

Курси, прослухані в рамках сертифікатної освітньої програми, зараховуються одночасно як вибіркові навчальні дисципліни.

Навчальний план сертифікатної освітньої програми «Музейна справа»

ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ										
№ з/п	Повна назва навчальної дисципліни	Розподіл за семестрами		Кредити ЄКТС	Кількість годин					
		Екзамени	Заліки		Загальний обсяг	Аудиторна робота				Самостійна робота
						всього	лекції	лабораторні заняття	практичні / семінарські заняття	
	Світова музеологія		3	4	120	48	24		24	72
	Календарно-родинна обрядовість українців		3	4	120	48	24		24	72
	Сучасні інформаційні технології у музейній справі		4	4	120	48	24		24	72
	Актуальні проблеми релігієзнавства		5	3	90	36	18		18	54
	Історія дитинства: матеріальна культура і візуальні та писемні джерела		5	3	90	36	18		18	54
	Культурна динаміка світових цивілізацій		5	3	90	36	18		18	54
	Історія і культура Полтавщини з основами екскурсійної справи	6		4	120	36	16		20	54/30
	Державотворчі процеси в новітній історії України		8	3	90	36	18		18	54
	Історія повсякдення		8	3	90	36	18		18	54
	Методика музейно-етнографічних досліджень		8	3	90	36	18		18	54

Пам'яткознавство та охорона культурної спадщини в Україні		3	3	90	36	18	18	54
Культурна архітектура України	4		6	180	60	30	30	90/30
Практикум із екскурсознавства		6	3	90	36	18	18	54
Методика архівної фондової роботи		4	4	120	48	24	24	72
Методика роботи з ерго-документами		6	4	120	48	18	30	72
Всього		54	1620	624	310	314	936/60	

Керівник СОП _____ *Гура Олексій Анатолійович, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України*
(підпис)

Завідувач кафедри історії України _____ *Бабенко Людмила Леонідівна*
(підпис)

Декан факультету історії та географії _____ *Кравченко Петро Анатолійович*

Анотації навчальних дисциплін сертифікатної освітньої програми «Музейна справа»

**Анотація навчальної дисципліни
«Світова музеологія»**

Назва показників Семестр	Характеристика
Повна назва дисципліни Загальна	Світова музеологія
кількість кредитів/годин	4, 120
Опис	<p>Мета: Вивчити тенденції розвитку світової музеології в умовах соціально-культурних трансформацій призначення музею; основні напрямки діяльності музеїв як активних учасників сучасних культурно-національних і політичних процесів; ознайомлення студентів з найвідомішими світовими музейними комплексами як носіями досягнень світових цивілізацій.</p> <p>:</p>
	<p>Результати навчання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Комплексно аналізувати основи музейного та архівного міжнародного права. 2. Розкривати основні етапи історії музейної справи, музейних установ світу. 3. Знати біографічні дані видатних представників світової музеології. 4. Розкривати зміст таких понять: музейний фонд, музейний предмет, типовий і унікальний музейний предмет, музейна справа, музей, музейна експозиція, архівний документ, національні фонди, експертиза цінності документів, унікальний документ, архівна справа, діловодство, архівна установа, архів, архівний підрозділ, архівний відділ та ін. 5. Уміти критично опрацьовувати рекомендовані джерела та літературу, фактологічний матеріал. 6. Оволодіти методикою визначення та класифікації музейних фондів, експертної критики документів. 7. Демонструвати розуміння загальних тенденцій розвитку музейної справи у світі.
	<p>Зміст:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Світова музеологія як наукова та навчальна дисципліна. Предмет, об'єкт світової музеології та її

	<p>місце в системі наук.</p> <p>2. Міжнародна нормативно-правова база розвитку музейної справи у світі.</p> <p>3. Сучасна світова музеологія як наука про дослідження загальних закономірностей виникнення й трансформації музейної справи, ролі музею в суспільстві та культурі.</p> <p>4. Найдавніше збирання старожитностей в державах Стародавнього Сходу та Античній Греції і Римі.</p> <p>5. Європейське Відродження та його вплив на розвиток колекціонування. Створення перших публічних музеїв у Європі.</p> <p>6. Виникнення музеїв сучасного типу у Європі та Північній Америці. Вплив диференціації наукових знань на появу нових видів музеїв.</p> <p>7. Головні тенденції у розвитку світового музейництва у другій половині ХХ ст.-поч. ХХІ ст.</p> <p>8. Формування мережі міжнародних музейних організацій та їхні функції.</p> <p>9. Екомузеї.</p> <p>9. Визначні музеї сучасності: Британський музей. Ермітаж. Лувр. Національний музей живопису і скульптури Прадо. Метрополітен-музей. Стара мюнхенська пінакотeka.</p>
<i>форма контролю</i>	залік

**Анотація навчальної дисципліни
«Календарно-родинна обрядовість українців»**

Назва показників Семестр	Характеристика
Повна назва дисципліни Загальна	Календарно-родинна обрядовість
кількість кредитів/годин	4, 120
Опис	<p>Мета: Ознайомити студентів з методикою польового етнографічного дослідження календарної та родинної обрядовості, здобути практичні навички у проведенні етнографічних експедицій для збору польових матеріалів про сімейне життя українців, яке супроводжується обрядами, ритуалами, святами; вивчити регіональні особливості календарно - родинної обрядовості українців в історичній ретроспективі.</p> <p>:</p>

	<p>Результати навчання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналізувати календарні свята й обряди відповідно поділу їх на цикли: зимовий, весняний, літній, осінній; родинну обрядовість: родильні, весільні, поховальні, поминальні обряди та звичаї ; 2. Знати терміни, поняття дисципліни «Календарно-родинна обрядовість українців»; 3. Виокремлювати регіональні особливості календарної та родинної обрядовості в сучасній Україні відповідно її трансформації в історичному розвитку етносу; 4. Оволодіти методикою етнографічного польового дослідження фольклорних матеріалів, етнографічних колекцій, вербальної інформації, які супроводжують календарні свята і обряди, відтворюють родинні звичаї й традиції українців. 5. Оформляти власні дослідження відповідно до вимог, визначених програмою навчального курсу, 6. Виявляти інноваційні напрямки діяльності етнологів у вивченні календарно-родинної обрядовості українців.
	<p>Зміст:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і терміни календарної обрядовості: «обряд», «ритуал», «свято», «звичай», «традиція». Місячний, сонячний, народний землеробський календарі. 2. Етнографічна характеристика свят зимового циклу: Введення, Катерини, апостола Андрія Первозванного, пророка Наума, мучениці Варвари, преподобного Сави, Миколи Чудотворця, Ганни. Новорічно – різдвяна обрядовість: Святий Вечір. Різдво. Щедрування та колядування. Народний вертеп. Щедрий вечір. Преподобна Меланія. День Василя Великого. Новий рік. Голодна кутя. Водохреще, Іоанна Хрестителя, Петра Вариги. Обряди та ритуали, звичаї та традиції пов'язані із зимовими святами. 3. Етнографічна характеристика свят весняного циклу: Стрітіння, Обретіння, мучениці Євдокії, Сорока святих мучеників. М'ясопусна неділя. Масляна, Великий піст. Теплового Олексія. Благовіщення. Вербна неділя. Страстний тиждень. Великдень. Веснянки. Гаївки, Гробки. Дні Юрія. Миколи Чудотворця, Симеона Зілоата. Вознесіння. Прикмети, повір'я, звичаї пов'язані з весняними

святами.

4. Етнографічна характеристика свят літнього циклу: Івана Богослова, Теодора, Онуфрія. Зелені свята: Пресвята Трійця. Зелений, Клечальний (Русальний тиждень, Русалії). Троїцький тиждень. Свято Івана Купала. Купальська обрядовість. День апостолів Петра і Павла. Зажинки, обжинки. Дні святих Прокопія, Володимира, Мокрини, пророка Іллі, Пантелеймона. Прикмети, повір'я, звичаї пов'язані з літніми святами.

5. Етнографічна характеристика свят осіннього циклу: Євдокима, мучеників Маккавеїв. Спасівка. Преображення Господнього. Успіння Пресвятої Богородиці. Зажинки. Обжинки. День преподобного Симеона Стовпника. День архангела Михаїла («Михайлове чудо»), Різдва Пресвятої Богородиці. Воздвиження Чесного Хреста. Покрова Пречистої Богородиці. Дні пам'яті апостола Луки, великомученика Дмитрія Солунського та Собору архангела Михаїла, апостола Пилипа. Прикмети, повір'я, звичаї пов'язані з осінніми святами.

6. Поняття «сім'ї» і «шлюбу». Типи, структура і функції сім'ї. Етапи становлення української родини та внутрішньо-сімейні стосунки. Регламентація сімейних стосунків, права чоловіка і жінки, дітей та батьків законодавством України. Родинні (сімейні) обряди та звичаї.

7. Обрядовість, пов'язана з народженням дитини: перед пологовий, власне пологовий, післяпологовий. Звичаї, обряди пов'язані з народженням дитини.

8. Весільний обрядовий цикл: перед весільний, власне весілля, після весільний. Перед весільний цикл: запити, сватання, оглядини, умовини, заручини. Власне весілля: запрошення гостей – особисте відвідування молодими родичів, вінкоплетіння, дівич-вечір, парубочий вечір. Після весільні обряди: «пропій», «міні», «калачини» «пирого», «хлібини», «розхідний борщ».

9. Похоронно-поминальна обрядовість. Обряди, що спрямовані на охорону живих членів родини та турботу про тіло і душу померлого. «Проща», «Помана». «Голосіння за померлим». «Прощання на цвинтарі біля могили», «Поминальний обід». Атрибути похоронного обряду українців. Поминальна обрядовість: «нести сніданок

	<p>померлому», ритуальний обід на «дев'ятини», «сороковини», «роковини», «тризна». Ритуальні страви під час похоронно-поминальних обідів українців.</p> <p>10. Методи етнографічного польового дослідження календарної обрядовості.</p> <p>11. Види польових етнографічних досліджень родинної (сімейної) обрядовості українців.</p> <p>12. Методика і практика збору, фіксації польових матеріалів про календарно-побутову та родинну обрядовість.</p>
<i>форма контролю</i>	залік

3

Опис дисципліни «Сучасні інформаційні технології в музейній справі»

<i>Назва показників</i>	<i>Характеристика</i>
<i>Повна назва дисципліни</i>	Сучасні інформаційні технології в музейній справі
<i>Кількість кредитів, годин</i>	4, 120
<i>Опис</i>	<p>Мета: оволодіння студентами теоретичними знаннями щодо впровадження сучасних інформаційних технологій у діяльності музейних закладів України та світу, набуття практичних навичок для комп'ютеризації музейної діяльності, опанування знань про новітні технології у музейній справі; обґрунтувати доцільність створення та використання автоматизованих інформаційних систем з метою удосконалення діяльності музею, пов'язаної із організацією обліку, фондовою, експозиційною та виставковою роботою.</p> <p>Результати навчання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розуміти особливості комп'ютеризації музейної справи в Україні та світі. 2. Аналізувати різноманітні інформаційні технології, які широко впроваджуються у музейній галузі. 3. Володіти методикою роботи з музейними Інтернет-і мультимедіа-ресурсами, виявляти і обробляти інформацію про культурну спадщину світу та України. 4. Володіти навичками роботи з науковою інформацією щодо підготовки електронних наукових публікацій з музейної проблематики. 5. Здійснювати аналіз сучасних музейних інформаційних продуктів, створювати текстові бази даних для музейних закладів. 6. Створювати вебсайти вітчизняних музеїв, просувати в

	інформаційному просторі віртуальні музейні експозиції та виставки, розробляти віртуальні екскурсії та тури з метою рекламування музейної спадщини України.
	<p>Зміст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія інформатизації діяльності музеїв. Традиційні технології роботи з інформацією в музеях та їх недоліки. 2. Роль та місце музеїв на шляху до відкритого інформаційного суспільства. 3. Взаємодія музеїв світу та України: досягнення та проблеми. 4. Основні цілі та завдання автоматизованих інформаційних систем у музеї. Принципи дії автоматизованих музейних баз даних. 5. Автоматизація основної діяльності музею (облік, наукова, реставраційна, виставкова, просвітницька та видавнича діяльність). 6. Інтернет-ресурс для музеїв. Основні Інтернет-браузери. Глобальні пошукові системи в діяльності музеїв. Спеціалізовані музейні сервери. Навігація по музейним сайтам. 7. Веб-сайти та веб-портали музеїв у глобальній комп'ютерній мережі. Найбільш відомі музейні веб-сайти. 8. Впровадження мультимедійних технологій у музейній практиці. Загальні принципи створення мультимедійної продукції. 9. Мультимедійні технології в сучасних музейних закладах. Віртуальний туризм. Віртуальний музей. Віртуальні музейні експозиції та виставки. 10. Основні принципи створення електронної експозиції. Електронне моделювання архітектурно-художніх рішень. Віртуальні музейні експозиції і віртуальної виставки у закордонних та вітчизняних музеях. 11. Аудіоекскурсії та аудіогіди. Перспективи розробки аудіогідів українською мовою. 12. Сучасні музейні комунікації. Музейна комунікація в популярних соціальних Інтернет-мережах: Facebook, Instagram, MySpace, мікроблог Twitter.
Форма контролю	залік

Анотація дисципліни «Актуальні проблеми релігієзнавства»

Назва показників	Характеристика
Повна назва дисципліни	Актуальні проблеми релігієзнавства
Кількість кредитів, годин	3, 90

<p>Опис</p>	<p>Мета: забезпечення формування світогляду майбутніх істориків, надання студентам можливостей ознайомитись з походженням, феноменологією та історією релігії; вивчити класифікацію та особливості раних вірувань, національних релігійних рухів, світових релігій та проблеми, пов'язані зі свободою совісті як в світі, так і в Україні. Історія виникнення та особливості різних релігійних течій, основні положення їхньої догматики у різні історичні періоди розглядаються в цьому курсі у контексті світоглядних, аксіологічних та етнокультурних парадигм. Це дає можливість аналізувати релігію як соціальне явище, як багатогранний елемент духовної культури людства, виробляти толерантну позицію на основі плюралізму поглядів і концепцій.</p> <p>Результати навчання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оволодіти основними розділами знань з історії релігії; 2. Виробити навички аналізу сучасних релігійних вірувань та інституцій; 3. Сформувати повагу до різноманітних релігійних вчень, вірувань та організацій; 4. Налаштувати на конструктивний пошук взаєморозуміння та взаємоповаги з іншими людьми; 5. Допомогати у виробленні світоглядної орієнтації, усвідомленні свого місця та ролі в суспільстві, сенсу особистої та соціальної активності.
	<p>Зміст:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність релігії. 2. Первісні вірування і культури. 3. Стародавні релігії: Греція, Рим, Китай, Індія. 4. Зороастризм. 5. Іудаїзм і раннє християнство. 6. Форми релігійного життя людини 7. Буддизм. 8. Біблія: її походження, зміст та релігійно-культурне значення. 9. Християнство. 10. Іслам. 11. Новітні релігійні культури і вірування. 12. Сучасний стан релігійного життя в Україні.
<p>Форма контролю</p>	<p>Залік</p>

Анотація навчальної дисципліни «Історія дитинства (матеріальна культура, візуальні та писемні джерела)»

<i>Назва показників</i>	<i>Характеристика</i>
<i>Повна назва дисципліни</i>	Історія дитинства (матеріальна культура, візуальні та писемні джерела).
<i>Кількість кредитів, годин</i>	3, 90
<i>Опис</i>	<p>Мета: формування фахових уявлень про дитинство, як змінний соціальний конструкт, що ґрунтувався на реаліях конкретної історичної епохи</p> <p>Результати навчання: У результаті вивчення дисципліни студенти матимуть здатність:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формувати теоретичні знання та практичні уміння необхідні для фахового розуміння таких історично конструйованих феноменів, як дитинство, батьківство, ставлення до віку людини, бачення її природи. 2. Формувати фахові уявлення про основний суб'єкт своєї діяльності, змінність дитинства. 3. Аналізувати причинно-наслідкові зв'язки в усвідомленні сучасної моделі дитинства, яка не є сталою.. 4. Формування інтегральних, загальних та фахових компетентностей, передбачених діючими освітньо-професійними програмами першого рівня вищої освіти за спеціальностями гуманітарного спрямування. 5. Вміти використовувати набуті знання для музейного показу і формування експозицій. 6. Розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі навчання та дослідження історії, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань. 7. Оволодіння методологією наукової та науково-дослідницької діяльності в музейних установах. 8. Проектувати візуальні й текстові фрагменти показу з історії дитинства і джерел, що його висвітлюють. 9. Орієнтуватися у сучасних методологіях історичної науки, працювати з джерелознавчими методиками;

	<p>10. Аналізувати історіографію та критично осмислювати тексти і джерела для розуміння соціально-історичних феноменів (на прикладі дитинства).</p> <p>Зміст:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасні підходи до вивчення історії дитинства. Історіографія дитинства. 2. Дитинство як змінний конструкт. Дитинство у римському праві. 3. Дитинство у християнській релігійній доктрині. 4. Дитина у середньовічному соціумі. Дитина в ранньомодерний час. 5. Початок конструювання модерної моделі дитинства. Запровадження масової освіти та формування новітніх медичних уявлень про природу дитини. 6. Матеріальна культура дитинства. Писемні джерела домодерної доби та спроби виявлення дитячого. 7. Дитяча праця. Гра і дозвілля.
Форма контролю	залік

**Анотація вибіркової навчальної дисципліни
«Культурна динаміка світових цивілізацій»**

Назва показників Семестр	5 <i>Характеристика</i>
Повна назва дисципліни	Культурна динаміка світових цивілізацій
кількість кредитів/годин	3, 90
Опис	<p>Мета: формуванні в слухачів фундаментальних теоретичних знань про основні закономірності та напрями світового цивілізаційного процесу і специфіку розвитку окремих цивілізацій.</p>
	<p>Результати навчання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Знати загальні принципи цивілізаційного аналізу. 2. Володіти методологією історичного пізнання. 3. Мати уявлення про єдність і багатогранність історичного процесу. 4. Уміти співставляти різні цивілізації та великі цивілізаційні регіони. 5. Аналізувати проблемні питання теорії та історії глобальних і локальних цивілізацій. 6. Характеризувати основні епохи цивілізаційного розвитку людства, виокремлювати типи цивілізацій та визначати

	<p>їхні особливості.</p> <p>7. Порівнювати можливі альтернативи соціального, політичного та культурного розвитку суспільства, які з'являються на зламі його історії.</p> <p>8. Критично осмислювати накопичену історичну інформацію, виробляти власне аргументоване рішення.</p> <p>9. Знаходити і систематизувати інформацію з різних історичних і культурологічних джерел.</p> <p>10. Оприлюднювати результати власної навчальної та дослідницької діяльності.</p> <p>11. Використовувати історико-культурологічну інформацію для вирішення питань, які сприятимуть розумінню соціальної значущості власної майбутньої професії.</p> <p>12. Співставляти різні точки зору та оцінки історичних подій і особистостей.</p> <p>13. Навичками взаємодії в полікультурному та поліетнічному середовищі.</p>
	<p>Зміст</p> <p>1. Теорія культурно-історичного процесу. Культурно-духовне життя стародавніх Східних цивілізацій.</p> <p>2. Культурно-духовне життя Старогрецької цивілізації. Культурно-духовне життя цивілізації Стародавнього Риму.</p> <p>3. Культурно-духовне життя Західноєвропейської цивілізації в Середні віки. Культурно-духовне життя Східних цивілізацій в епоху Середньовіччя.</p> <p>4. Світові цивілізації в Новий час (друга половина XVII – XVIII століття).</p> <p>5. Культурно-духовне життя народів світу в період становлення і розвитку індустріальної цивілізації (XIX – початок XX століття).</p> <p>6. Еволюція культурно-духовного життя народів світу в XX столітті. XXI століття і нові соціально-економічні, культурологічні та екологічні виклики людству.</p>
форма контролю	залік

**Анотація навчальної дисципліни
«Історія і культура Полтавщини з основами екскурсійної справи»**

<i>Назва показників</i>	<i>Характеристика</i>
<i>Повна назва дисципліни</i>	<i>Історія і культура Полтавщини з основами екскурсійної справи</i>
<i>кількість кредитів/годин</i>	4, 120
Мета	Мета: Засвоїти зміст і сутність соціально-економічних, політичних, культурних процесів, що відбувалися на території Полтавського краю від найдавніших часів до сьогодення; сформувати здатність аналізувати регіональні особливості історичного розвитку краю у контексті вітчизняної та світової історії та популяризувати знання про його історико-культурну спадщину.
	<p>Результати навчання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Установлювати логічні та хронологічні взаємозв'язки і паралелі між основними етапами антропогенезу, історичними культурами представників давніх цивілізацій на території Полтавщини і решті етнічних українських земель; 2.Добирати, оцінювати й аналізувати джерела різноманітного походження з історії рідного краю; 3.Обґрунтовувати особливості демографічної ситуації та економічного розвитку земель Полтавщини у період середньовіччя, вплив на них геополітичного становища краю; 4.Аналізувати причини формування і наводити приклади народної та шляхетської колонізації краю; 5. Показувати роль людського та економічного потенціалу Полтавщини у роки Хмельниччини та Руїни; 6.З'ясовувати характер соціальних та урбаністичних процесів у нову добу; 7.Показувати динаміку й особливості культурних і суспільно-політичних процесів упродовж ХІХ – ХХ ст.; 8.Називати й оцінювати здобутки культури Полтавського краю та стан їх збереження в умовах сьогодення; 9.Формувати практичні навички участі у соціально значущих проектах і програмах збереження/врятування історико-архітектурних, археологічних, мистецьких пам'яток; 10.Формувати знання про екскурсійну та

	<p>краєзнавчу роботу, навички з її організації;</p> <p>11. Опанувати вміння складати історико-краєзнавчі маршрути екскурсій на основі здобутих теоретичних знань;</p> <p>12. Створювати і захищати творчі креативні проекти популяризації історико-культурної спадщини Полтавського краю.</p>
	<p>Зміст</p> <p>1. Вступ до курсу. Давня історія Полтавщини (від найдавніших часів до V ст.). Пам'ятки давніх цивілізацій на території краю.</p> <p>2. Середньовічна історія Полтавщини (V – перша половина XVI ст.). Полтавщина – порубіжжя з кочовим Степом.</p> <p>3. Полтавщина козацька (друга половина XVI – XVII ст.). Вишневещина.</p> <p>4. Історія Полтавщини у добу Гетьманщини (XVIII ст.). Місто Полтава. Полки і сотні на території Полтавщини.</p> <p>5. Нова історія краю (XIX – початок XX ст.). Наш край у роки становлення Полтавської губернії. Освіта і культура.</p> <p>6. Новітня історія Полтавщини (перша половина XX ст.). Повстанський рух на Полтавщині. Особливості регіонального економічного розвитку.</p> <p>7. Полтавський край від повоєнного часу до сьогодення.</p>
форма контролю	екзамен

Анотація навчальної дисципліни «Історія повсякдення»

Назва показників	Характеристика
Повна назва дисципліни	Історія повсякдення.
Кількість кредитів, годин	3, 90
Опис	<p>Мета: формування умінь і навичок вивчення історичних аспектів повсякденного життя, як засадничого складника побутування соціуму</p> <p>Результати навчання: У результаті вивчення дисципліни студенти:</p>

<i>Назва показників</i>	<i>Характеристика</i>
<i>Повна назва дисципліни</i>	<i>Актуальні проблеми релігієзнавства</i>
	<p>1.Формувати теоретичні знання та практичні уміння необхідні для фахового розуміння повсякденності, як такого ж важливого складника функціонування соціуму, як політика чи економіка.</p> <p>2. Використовувати фахові знання про використання деталей повсякденного життя як внутрішніх маркерів вивчення суспільства.</p> <p>2. Формувати інтегральні, загальні та фахові компетентності, передбачені діючими освітньо-професійними програмами першого рівня вищої освіти.:</p> <p>3. Розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі навчання та дослідження історії, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, оволодіння методологією наукової та науково-педагогічної діяльності, проведення самостійного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення;</p> <p>4. Вміти проводити збір, обробку, збереження, продукування і передачі професійно важливої інформації з метою її використання в рамках професійного контенту;</p> <p>5. Орієнтуватися у сучасних методологіях історичної науки, працювати з джерелознавчими методиками;</p> <p>6. Аналізувати історіографію та критично осмислювати тексти і джерела для розуміння соціально-історичних феноменів (на прикладі історії повсякдення).</p> <p>Зміст:</p> <p>1.Повсякдення як об'єкт історичних досліджень. Причини непопулярності історії повсякдення в радянській історіографії.</p> <p>2.Сучасна українська історіографія та історія повсякденності. Головні інституції та тематичні видання. Знакові конференції та тематика їх доповідей. Дисертаційні дослідження.</p> <p>3. Від описування побуту до історії речей.</p> <p>4. Історія їжі.</p> <p>5. Історія одягу.</p> <p>6.Вивчення домашнього простору, організації домашнього господарства, праці, дозвілля. Історія гри.</p> <p>7. Повсякдення екстремальних ситуацій.</p>
<i>Форма контролю</i>	<i>залік</i>

Анотація навчальної дисципліни «Державотворчі процеси в новітній історії України»

<i>Назва показників</i>	<i>Характеристика</i>
<i>Повна назва дисципліни</i>	Державотворчі процеси в новітній історії України
<i>Кількість кредитів, годин</i>	3, 90
<i>Опис</i>	<p>Мета: Засвоїти засадничі ідеї процесу інституалізації суверенної Української держави від проголошення Акту державної незалежності до сьогодення та сформувані здатність діяти в інтересах державотворення як суб'єкт громадянського суспільства</p> <p>Результати навчання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розкривати головні закономірності й особливості державотворчих процесів в незалежній Україні; 2. Ввстановлювати причинно-наслідкові звязки подій вітчизняної історії та акцентувати увагу на історичній зумовленості суспільно-політичних трансформацій кінця ХХ ст., які започаткували відродження української державності; 3. Розкривати нові тенденції у розвитку України та причини, які їх викликають; 4. Пояснювати природу суперечливого характеру політичних та соціально-економічних процесів у незалежній Україні; 5. Простежувати історію становлення державних структур та аналізувати ефективність здійснення ними визначених функцій; 6. Характеризувати процес формування політичного плюралізму та розстановку політичних сил на різних етапах державотворення; 7. Показувати етапи становлення президентської влади в Україні та аналізувати її роль у формуванні олігархічно-кланової системи; 8. Оцінювати зміст основних напрямків соціально-економічної політики доби незалежності, генерувати креативні ідеї щодо нерозв'язаних проблем; 9. Визначати причини тривалого перехідного періоду в історії незалежної України та зумовленість Помаранчевої революції і Революції Гідності; 10. Аналізувати пріоритети зовнішньополітичної діяльності України та причини коливань її векторів інтеграційних процесів; 11. Добирати і самостійно аналізувати інформацію про події політичного, культурного, економічного життя України та визначати його тенденції; 12. Формувати свідоме ставлення до завдань

	державотворення в Україні і чітку громадянську позицію причетності до її історичної перспективи.
	<p>Зміст:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Передумови і наслідки мирної антикомуністичної революції 1989 – 1991 рр. в Україні. 2. Формування і діяльність органів влади в Україні: проблеми пострадянської модернізації. 3. Президентська влада в історії державотворення. 4. Суспільно-політичні проблеми розбудови громадянського суспільства. 5. Соціально-економічна сфера незалежної України: етапи реформування. 6. Націотворення та його роль у державотворчих процесах. 7. Україна і зовнішній світ. Формування системи національної безпеки України.
Форма контролю	залік

**Анотація навчальної дисципліни
«Методика музейно-етнографічних досліджень»**

Назва показників	Характеристика
Повна назва дисципліни	Методика музейно-етнографічних досліджень
Кількість кредитів/годин	3, 90
Опис	Мета: оволодіння студентами сучасними методами та формами організації праці в етнографічних музеях і етнографічних відділах музеїв, набуття ними знань, умінь і навичок організації польового етнографічного дослідження та опрацювання зібраного етнографічного матеріалу
	Результати навчання: <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікувати музейні предмети та виокремлювати їх типи. 2. Визначати характер музейної експозиції й зміст наукової концепції. 3. Розпізнавати принципи побудови етнографічних експозицій, методи та структуру їх побудови.

	<p>4. Спостерігати та відтворити екскурсійну роботу музейного працівника.</p> <p>5. Визначити тип, мету та методи екскурсії.</p> <p>6. Застосовувати теоретичні знання в ході дослідження.</p> <p>7. Виконувати правила ведення польової документації.</p> <p>8. Інтерпретувати результати польового етнографічного дослідження.</p> <p>9. Виявляти інформантів (респондентів), історичні та етнографічні об'єкти згідно наскрізної проблематики.</p> <p>10. Виконувати фіксацію усно-історичних і етнографічних матеріалів.</p>
	<p>Зміст:</p> <p>1. Організація музейно-етнографічних досліджень Стаціонарне дослідження. Експедиційне дослідження. Методи проведення музейно-етнографічного експедиційного дослідження. Об'єкти музейно-етнографічного дослідження.</p> <p>2. Підготовка етнографічної експедиції Наукова підготовка експедиції. Забезпечення експедиційної роботи технічними засобами і матеріалами.</p> <p>3. Види і методи музейно-етнографічних досліджень Наукові спостереження. Опитування населення (загальна характеристика). Фіксація речових матеріалів. Збір етнографічних колекцій.</p> <p>4. Збір вербальної етнографічної інформації Анкетування як спосіб фіксації етнографічних матеріалів. Типи анкет. Програми-запитальники. Методика підготовки програми-запитальника.</p> <p>5. Праця з інформатором Пошук і вибір інформаторів. Знайомство з інформатором. Правила праці з інформатором. Завершальні етап праці з інформатором.</p> <p>6. Збір матеріалів про господарську діяльність Загальні методичні засади етнографічного дослідження виробничо-господарської діяльності етносу. Методика дослідження знарядь праці.</p> <p>7. Методика і практика дослідження</p>

	<p>матеріальної культури</p> <p>Наукові засади дослідження житлово-господарського комплексу. Методика і практика дослідження традиційного вбрання. Експедиційне дослідження традиційної їжі</p> <p>8. Вивчення духовної культури в польових умовах</p> <p>Методичні засади дослідження світоглядних уявлень і вірувань. Методика і практика збору матеріалів про календарно-побутову і сімейну обрядовість. Методика і практика дослідження народних знань.</p> <p>9. Збір етнографічних джерел про суспільні стосунки</p> <p>Методичні засади етнографічного дослідження громади і громадського побуту. Експедиційне дослідження сім'ї та сімейного побуту.</p> <p>10. Правила ведення і зберігання документів під час експедиції</p> <p>Правила ведення польових документів. Правила зберігання документів у польових умовах.</p> <p>11. Правила опрацювання та оформлення етнографічних матеріалів для передавання в архів</p> <p>Загальні вимоги до оформлення документів. Вимоги і правила опрацювання та оформлення усних етнографічних матеріалів. Вимоги і правила опрацювання та оформлення ілюстративних матеріалів.</p>
<i>форма контролю</i>	залік

**Анотація навчальної дисципліни
«Пам'яткознавство та охорона культурної спадщини в Україні»**

<i>Назва показників</i>	<i>Характеристика</i>
<i>Повна назва дисципліни</i>	Пам'яткознавство та охорона культурної спадщини в Україні
<i>Кількість кредитів/годин</i>	3, 90
<i>Опис</i>	Мета: Сформувати у студентів системні знання про історію вивчення, збереження та дослідження усіх видів пам'яток на теренах України, діяльність державних, наукових і громадських структур, спрямованої на виявлення, облік, збереження,

	охорону, популяризацію, використання об'єктів культурної спадщини.
	<p>Результати навчання:</p> <p>1. Оволодіти теоретичними основами пам'яткознавства, понятійним апаратом предмету вивчення.</p> <p>1. Аналізувати еволюцію концептуальних підходів до основних понять дисципліни.</p> <p>2. Знати наукові вимоги до класифікації пам'яток.</p> <p>3. Розрізняти пам'яткознавчі науки та міжпредметні зв'язки пам'яткознавства.</p> <p>4. Простежувати етапи становлення нормативно-правової бази пам'яткознавства у ХІХ – на початку ХХ ст.</p> <p>5. Аналізувати характер державної політики та ідеології у визначенні історико-культурних об'єктів охорони і їх популяризації.</p> <p>6. Застосовувати знання з дисципліни на практиці для вивчення, збереження і охорони пам'яток.</p>
	<p>Зміст:</p> <p>1. Вступ. Предмет і завдання історичного пам'яткознавства.</p> <p>2. Проблема класифікації історико-культурних пам'яток. Типи і види пам'яток.</p> <p>3. Формування традицій і правових основ збереження історико-культурної спадщини.</p> <p>4. Становлення пам'яткознавствата пам'яткоохоронної справи в українських землях у ХІХ – на початку ХХ ст.</p> <p>5. Стан пам'яткоохоронної справи в Україні у 1917-1940-х рр.</p> <p>6. Пам'яткознавство та пам'яткоохоронна справа в Україні у 1950–1980-х рр.</p> <p>7. Пам'яткоохоронна діяльність у незалежній Україні.</p> <p>8. Стан історико-культурної спадщини на Полтавщині.</p>
форма контролю	Залік

**Анотація навчальної дисципліни
«Культурна архітектура України»**

<i>Назва показників</i>	<i>Характеристика</i>
<i>Повна назва дисципліни</i>	Культурна архітектура України
<i>Кількість кредитів/годин</i>	6, 180
Мета	Мета: Поглиблення знань студентів з історії та теорії української культури, ознайомлення з головними проблемами розвитку культурної архітектури в Україні в світовому і європейському контексті
	<p>Результати навчання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Володіти основним змістом і поняттями всіх розділів програми. 2. Розуміти найважливіші етапи та явища, пов'язані з культурною архітектурою України. 3. Описати історичні умови розвитку культурної архітектури. 4. Пояснювати терміни, стилістичні особливості культурної архітектури різних конфесій. 5. Аналізувати основні періоди розвитку архітектури України. 6. Давати оцінку персоналіям та науковими поглядам на ключові проблеми культурної архітектури. 7. Називати основні закономірності історичного розвитку культурної архітектури. 8. Працювати з першоджерелами, науковою та методичною літературою. 9. Використовувати різноманітні методи історичного дослідження. 10. Аргументовано відстоювати свої погляди, брати участь у дискусії з метою пошуку історичної істини. 11. Використовувати категорійно-понятійний апарат.
	<p>Зміст:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні умови та етапи розвитку культурної архітектури в Україні. 2. Культурна архітектура Київської Русі. 3. Культурна архітектура доби Середньовіччя. 4. Ренесанс. 5. Європейське бароко. 6. Українське бароко. 7. Дерев'яна архітектура.

	8. Класицизм.
<i>форма контролю</i>	Екзамен

**Анотація навчальної дисципліни
«Практикум із екскурсознавства»**

<i>Назва показників</i>	<i>Характеристика</i>
<i>Повна назва дисципліни</i>	<i>Практикум із екскурсознавства</i>
<i>Кількість кредитів/годин</i>	3, 90
	<p>Мета: Вивчити теоретичні основи екскурсійної діяльності, етапи розвитку екскурсійної справи, екскурсійну методiku підготовки і проведення музейних екскурсій, здобути практичні навички у підготовці текстів музейних та маршрутних екскурсій, складанні портфеля екскурсовода.</p>
	<p>Результати навчання:</p> <p>1.Знати терміни, поняття дисципліни «Екскурсознавства», специфіку розвитку екскурсійної справи України; законодавчу базу екскурсійної діяльності: Закони України «Про музеї та музейну справу», «Про охорону культурної спадщини», «Про охорону археологічної спадщини»;</p> <p>2.Вирішувати проблеми у розвитку екскурсійної справи в Україні та проведенні різних типів екскурсій;</p> <p>3.Характеризувати принципи художнього проектування музейних експозицій, колекцій, особливості підготовки, проведення екскурсій;</p> <p>4.Оволодіти методикою показу і розповіді екскурсовода, використання музейних експозицій та колекцій в науковій та у професійній діяльності музеєзнавця, екскурсовода;</p> <p>5.Складати плани, маршрути проведення екскурсій відповідно їх класифікацій.</p>
	<p>Зміст</p> <p>1.Теорія екскурсознавства. Понятійно-категоріальний апарат екскурсознавства.</p> <p>2.Розвиток екскурсійної справи в Україні.</p> <p>3.Екскурсійна методика. Екскурсійний метод пізнання.</p> <p>3. Методичні прийоми показу і розповіді екскурсовода. Портфель екскурсовода.</p>

	<p>Модуль 2. Експурсія як вид освітньо-масової роботи музеїв.</p> <p>1.Класифікація експурсій, їх функції. 2.Основні етапи розробки експурсії. 3.Методичні прийоми та дотримання техніки проведення експурсії.</p> <p>4.Експурсії в системі рекреаційної діяльності.</p> <p>Модуль 3. Експурсійна майстерність експурсовода.</p> <p>1.Особливості проведення тематичних, оглядових експурсій.</p> <p>2.Підготовка та проведення літературно-мистецьких експурсій.</p> <p>3.Особливості проведення мистецтвознавчих експурсій в музеї.</p> <p>4.Ораторське мистецтво та комунікаційна майстерність експурсовода.</p> <p>5.Специфіка роботи експурсовода з іноземними туристами.</p>
<i>форма контролю</i>	залік

**Анотація навчальної дисципліни
«Методика архівної фондової роботи»**

<i>Назва показників</i>	<i>Характеристика</i>
<i>Повна назва дисципліни</i>	<i>Методика архівної фондової роботи</i>
<i>Кількість кредитів/годин</i>	4, 120
Мета	Мета: Вивчити закономірності, правові засади формування Національного архівного фонду України (НАФ), архівної системи, експертизи цінності архівних документів, структури НАФ, методи архівного описування, створення довідкового апарату, зберігання та використання відомостей, що містяться в архівних документах для наукової роботи та навчально-виховного процесу.
	Результати навчання: 1. Засвоїти теоретичні знання «Архівознавства» як гуманітарної навчальної дисципліни. 2. Вивчити Закони України «Про архіви та архівну справу», «Про Національний архівний

	<p>фонд (НАФ)».</p> <p>3. Оволодіти методикою наукової роботи по комплектації архівних документів у НАФ України.</p> <p>4. Здійснювати пошук та використання архівних документів у науково-дослідній та освітньо - масовій роботі історика-краєзнавця.</p> <p>5. Упорядковувати облік архівних фондів та документів Національного архівного фонду (НАФ).</p> <p>6. Розмежовувати види архівного описування та його поняття.</p> <p>7. Проводити визначення типології архівних документів та режимів їх збереження.</p>
	<p>Зміст:</p> <p>1. Понятійно-категоріальний апарат, методи «Архівознавства».</p> <p>2. Архівна система, її види, структура та система архівних установ.</p> <p>3. Архівне описування: види, принципи, методи та обліково-пошукові засоби архіву.</p> <p>4. Архівна евристика. Архівний маркетинг.</p> <p>5. Поняття «Національний архівний фонд» (НАФ), його склад і структура.</p> <p>6. Організація роботи архівів й архівних документів.</p> <p>7. Забезпечення збереженості архівних документів у НАФ України.</p> <p>8. Облік документів НАФ та довідковий апарат архівів України.</p> <p>9. Класифікація архівних документів в межах архівного фонду, справи.</p> <p>10. Науково-дослідна та методична робота архівних установ.</p>
форма контролю	Залік

**Анотація навчальної дисципліни
«Методика роботи з ego-документами»**

Назва показників	Характеристика
Повна назва дисципліни	Методика роботи з ego-документами
Кількість кредитів/годин	4, 120

	<p>Мета: Ознайомити студентів з дослідницькими підходами до інтерпретації та практичними техніками опрацювання так званих «Его-документів», тобто джерел, написаних від першої особи з викладом особистої участі/сприйняття автором тих чи тих подій, явищ тощо. Цій меті служитимуть семінари з читанням та коментуванням уривків із судових протоколів, листів, мемуарів, щоденників та подорожніх нотаток починаючи з XVII й завершуючи першою половиною XIX ст.</p>
	<p>Результати навчання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Володіти основним змістом і поняттями всіх розділів програми. 2. Засвоєння навичок роботи з науковою літературою присвяченій цій проблемі. 3. Знати поняття Его-документа. 4. Розуміти різницю між так званими „прямими” джерелами та джерелами „опосередкованими” – щоденниками, мемуарами, приватним листуванням, записом прямої мови в протоколах; 5. Засвоїти загальні тенденції розвитку епістолярного жанру та мемуаристики в європейській культурній традиції; 6. Усвідомлювати ставлення до опосередкованого джерела у давнішій та новітній історіографіях; зростання інтересу до Его-документа у контексті „антропологічного повороту” й „лінгвістичного повороту”; 7. Знати інформативний потенціал Его-документа а) як прямого повідомлення, б) як носія „прихованої реальності”: невербалізованих ідеологій, не оприявлених в інших текстах символів і поведінкових та мисленневих стереотипів; 8. Вміти вичленувати „приховану реальність” шляхом структурного і семіотичного аналізу джерела. 9. Вивчити напрями сучасної історіографії, які продуктивно використовують опосередковане джерело: мікроісторія, політична й соціальна антропологія, історія уявлень та ідей, інтелектуальна історія, історія повсякдення, ментальна географія, травелологія.
	<p>1. Зміст:</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1.Методика роботи з еґо-документами. 2. Вступ: що таке еґо-документи. 3. Повсякдення та життєві цінності «маленької людини». 4. «Пастки» та складність у роботі з інформацією опосередкованих джерел. 5. Мотиви потягу до «відкривання світу»: авантюризм? меркантильний інтерес? жадова нових знань? приціл на майбутню життєву кар'єру. 6. Сприйняття навколишнього світу й людей авторами мемуарів. 7. Вплив «культурних конструкцій» на сприйняття побаченого.
<i>форма контролю</i>	залік